

PİYASANIN NABZI ENDEKSİ

Türkiye ekonomisinin güçlü ve güvenilir bir yapıya kavuşmasına yönelik olarak sürdürdüğümüz çalışmalarda 15 yıl geride kaldı. Bu 15 yıllık süreçte uluslararası ekonomik ilişkiler, makroekonomik istikrar ve sektörel ve bölgesel gelişmeye yönelik birçok çalışma yürütüldü.

Çalışmanın ikinci ayında ortaya çıkan araştırma sonuçlarını ve bilgi notunu bu ay (Ağustos, 2015) paylaştığımız “Piyasanın Nabzı Endeksi” çalışması ile Türkiye ekonomisinin ana bileşenleri olan imalat sanayi, hizmetler sektörü ve tarım ve gıda sektörlerinde aylık gidişatın takip edilmesi ve takip aya ilişkin sektördeki oyuncuların beklentilerinin tespit edilmesi hedeflenmektedir. Bu bağlamda araştırma sonuçları dikkate alınarak Türkiye ekonomisinin ilgili döneme ilişkin büyüme performansı ve sektörel düzeyde sorun yaşayan alanlarının tespit edilmesi amaçlanmaktadır.

İki sorudan oluşan kısa bir anketle çalışmanın ilk etapta etkin bir şekilde yürütülmesi planlanmıştır. Anketler Türkiye'nin önde gelen şirketlerinde görev yapan profesyonellerden oluşan bir grup ile paylaşmakta ve gelen sonuçlar değerlendirilerek bu bilgi notu oluşturulmaktadır. Nihai endeks skorunun belirlenmesinde ana sektörlerin GSYH'deki ağırlıkları dikkate alınmıştır.

Çalışmanın aylık sonuçlarının süreklileştirilmesinin ardından Türkiye ekonomisinin ana göstergeleri ile olan ilişkisi de Ocak 2016 bilgi notu ile birlikte kamuoyu ile paylaşılacaktır. Bu bağlamda endeks sonuçlarının sanayi üretimi, GSYİH büyümesi ve işsizlik rakamları ile ilişkisi de 2016 yılı başı itibariyle takip edilecektir. Bu anlamda çalışmanın önümüzdeki dönemde Türkiye ekonomisi için öncü bir gösterge haline dönüşmesine yönelik içerik ve metodolojiye ilişkin geliştirme ve iyileştirme çalışmaları da düzenli olarak yapılmaktadır.

Saygılarımızla

Dr. Oğuz Demir
Ekonomistler Platformu Başkanı

*Anketler
Türkiye'nin önde
gelen şirketlerinde
görev yapan
profesyonellerden
oluşan bir grup ile
paylaşmakta ve
gelen sonuçlar
değerlendirilerek bu
bilgi notu
oluşturulmaktadır.*

ARAŞTIRMA SONUÇLARI

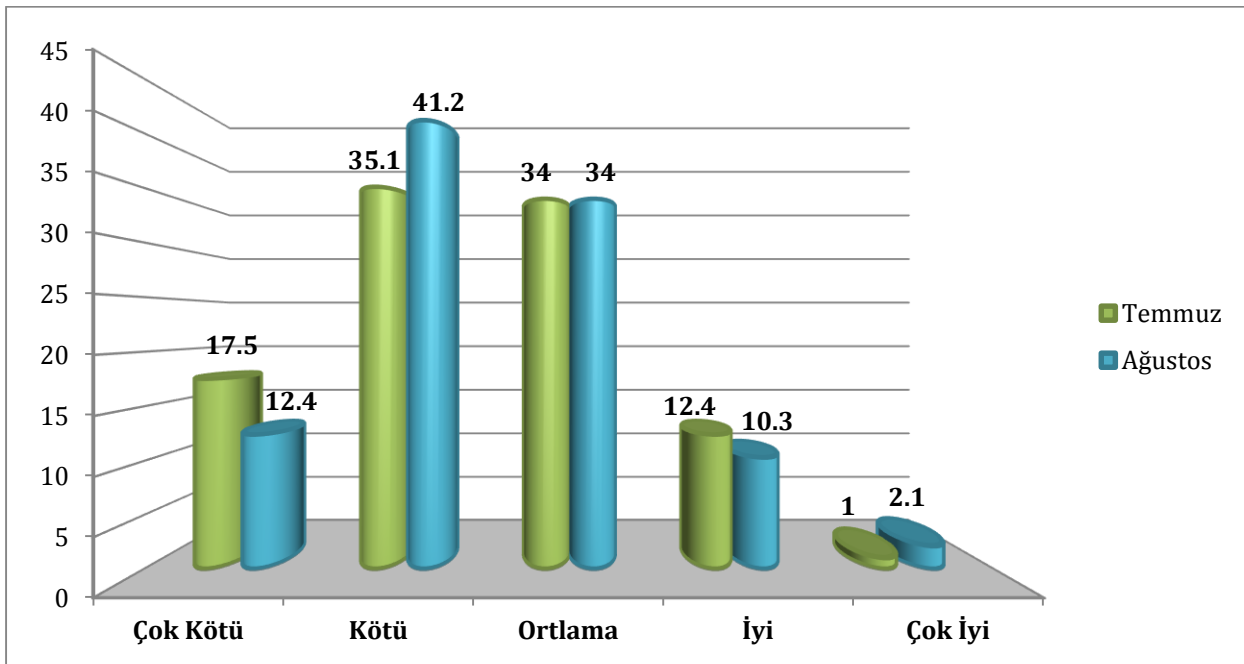
a. Katılımcı Profili

Ağustos 2015 “Piyasanın Nabzı” araştırmasına iki ana sektörden (imalat, hizmetler) toplam 194 sektör profesyoneli katılmış ve katılımcılar firma ve sektöre ilişkin olarak Temmuz 2015 değerlendirmesini ve Ağustos 2015 beklentilerini paylaşmıştır.

- Ankete katılanların %50’si imalat sektörlerinde, diğer % 50’si hizmetler sektörlerinde faaliyet gösteren şirketleri temsil etmektedir.
- İmalat sanayinde 10 farklı alt sektörden katılımcı yer alırken, katılımcı profilinde öne çıkan sektörler otomotiv, tekstil-hazır giyim, enerji ve kimya ürünleri olmuştur.
- Hizmetler sektöründen 18 farklı alt sektörden katılımcı yer alırken katılımcı profilinde öne çıkan sektörler eğitim-danışmanlık, bankacılık – finans, inşaat ve turizm sektörleri olmuştur.

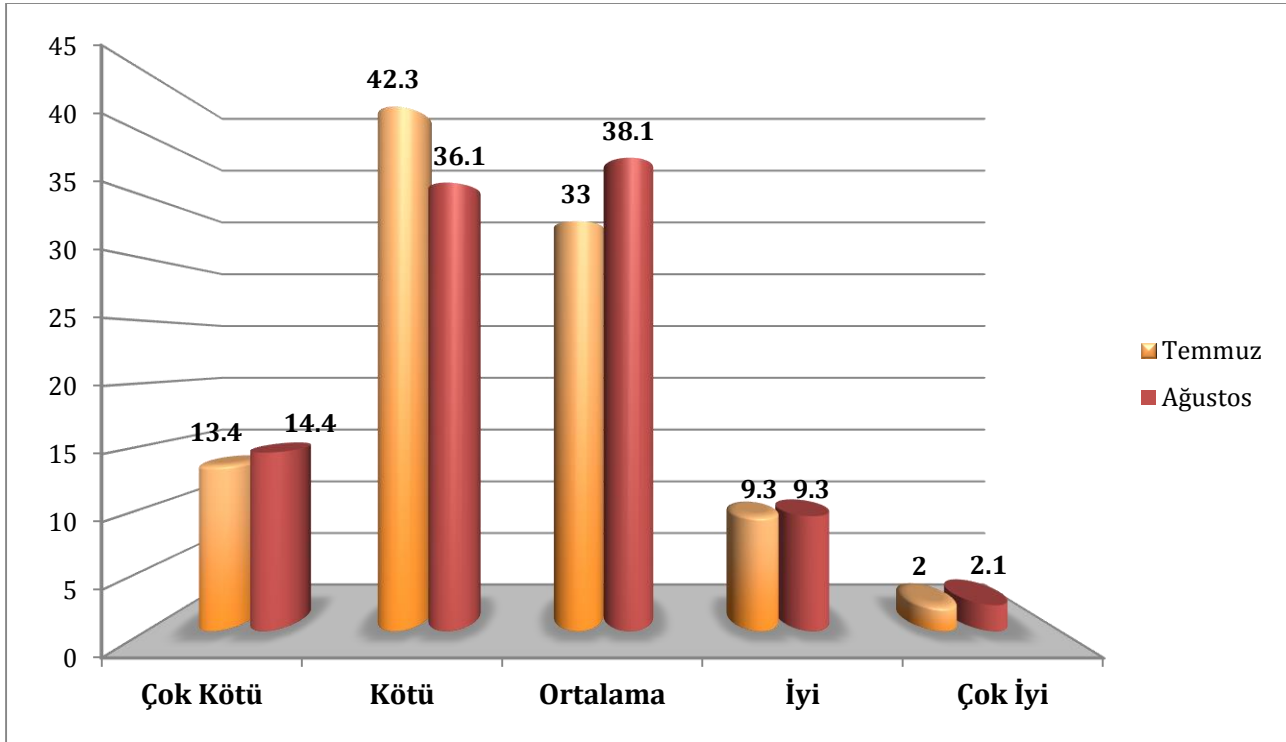
b. İmalat Sanayi Sonuçları

Ankete katılan 97 katılımcının değerlendirmeleri sonucunda Temmuz ayının ortalamasının altında gittiğini ifade eden katılımcıların oranı %52,6 olurken, Ağustos ayı için katılımcıların %53,6’sı işlerin ortalamasının altında kalacağı beklentisini ifade etmiştir. Öte yandan Temmuz ayında işlerin ortalamasının üzerinde iyi olduğunu söyleyenlerin oranı %13,4’te kalırken, Ağustos ayı beklentilerinde ortalamasının üzerinde işlerin iyi gideceğini düşünenlerin oranı %12,4 olarak görülmektedir. Bu anlamda imalat sanayi sektörlerinde Ağustos ayının Temmuz’a göre daha kötümser bir seyre sahip olacağı beklentisinin arttığı görülmektedir. Temmuz ayının 2.45’lik endeks skoru ile ortalama yanıtının altında kaldığı ifade edilmiştir. Katılımcıların Ağustos ayı öngörüsü ise Temmuz ayı ortalamasının bir miktar üstünde kalmış ve ortalama puan 2.50 olarak gerçekleşmiştir.

c. Hizmetler Sektörü Sonuçları

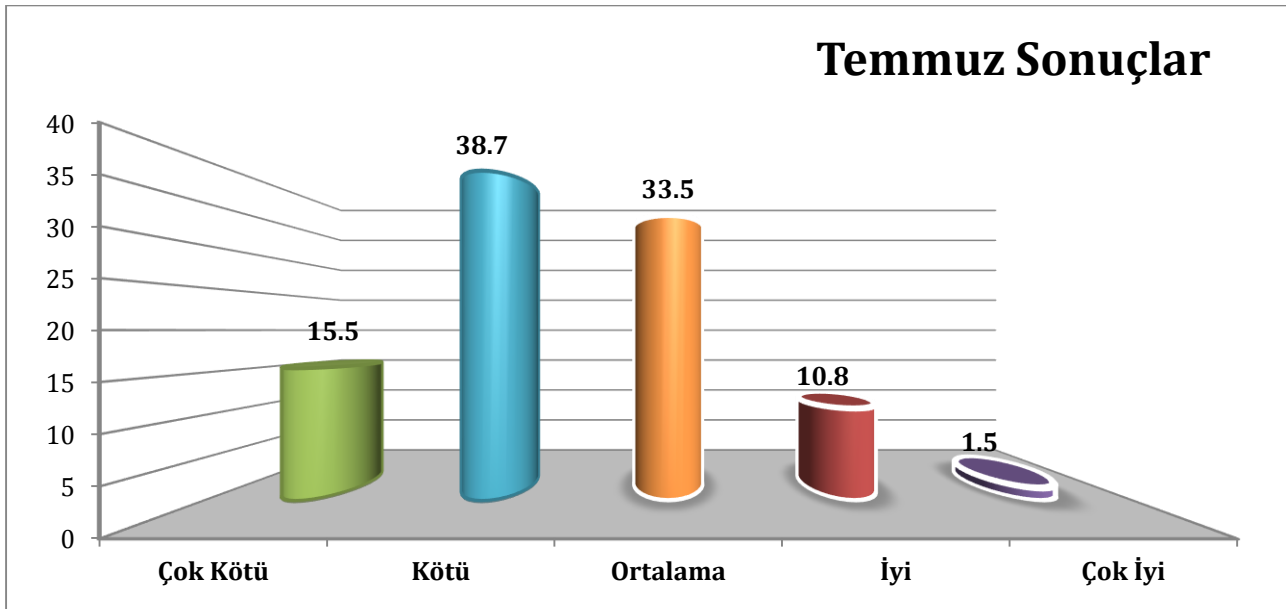
Katılımcıların Temmuz ayında faaliyet gösterilen sektördeki ekonomik faaliyetler açısından değerlendirmesini 1 en kötü, 5 en iyi şeklinde değerlendirilmesi istenmiştir. Ankete katılan 97 katılımcının değerlendirmeleri sonucunda hizmetler sektörlerinden çalışmaya katılanların %53,6'sı Temmuz ayının sektör için ortalamasının altında kaldığını ifade ederken, Ağustos ayının ortalamasının altında olacağını bekleyenlerin oranı %50,5 olarak görülmektedir. Sektörün Temmuz ayında ortalamasının üzerinde iyi bir performans gösterdiğini ifade eden katılımcıların oranı % 11,4 iken Ağustos beklentileri açısından ortalamasının üzerinde bir performans bekleyenlerin oranı da aynı şekilde görülmüştür. Genel olarak sektörden gelen yanıtlar çerçevesinde Ağustos beklentilerinin Temmuz ayına göre biraz daha iyimser olduğu yönünde ortaya çıkmaktadır. Temmuz ayının 2.46'lık endeks skoru ile ortalama yanıtının altında kaldığı ifade edilmiştir. Katılımcıların Ağustos ayı öngörülerini ise Temmuz ayı ortalamasının bir miktar üstünde kalmış ve ortalama puan 2.48 olarak gerçekleşmiştir.

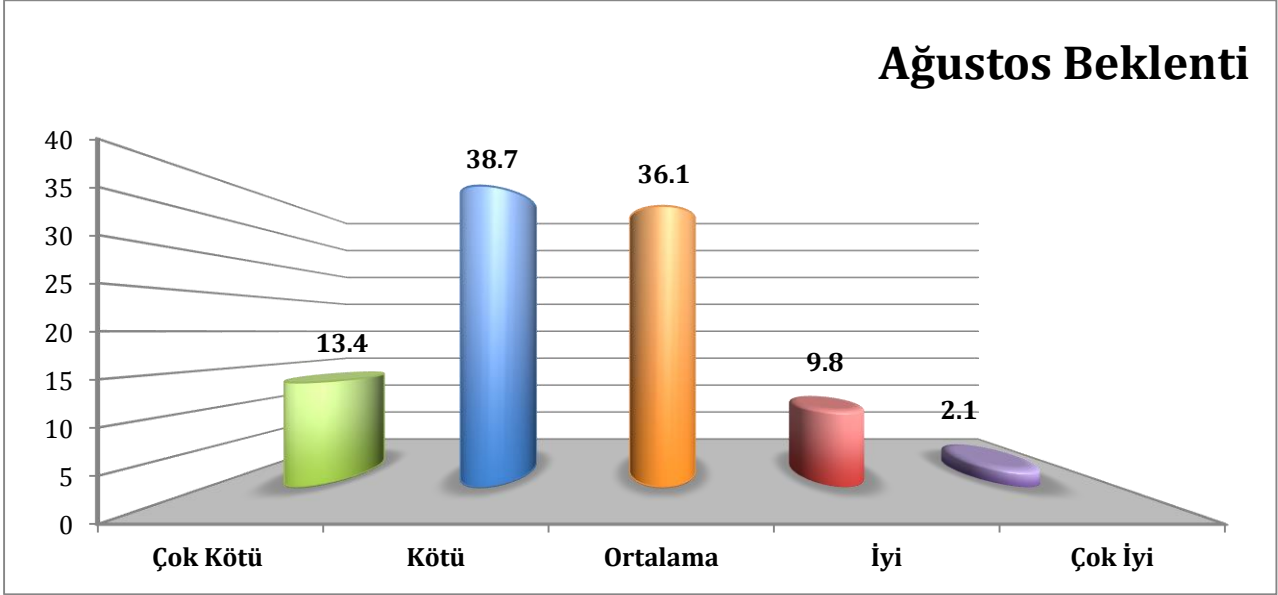
SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Ana sektörlerde elde edilen değerlendirme sonuçları ile bu sektörlerin GSYİH içerisindeki ağırlıkları dikkate alınarak genel bir endeks skorunun hesaplanması yapılmıştır. Çalışmada puanlama en iyi beş puan ve en kötü bir puan olmak üzere yapılan puanlama sonucunda Temmuz ayı Piyasanın Nabzı Endeks skoru 5 üzerinden 2.46 olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların Ağustos ayı beklentileri ise bir önceki aya göre yükselmiş ve 2.49'a çıkmıştır.

Birçok sektörde işe alımlar, satın almalar ve yeni yatırımların Kasım 2015 seçimlerinin sonrasına ertelendiği görülmektedir. Bu anlamda özellikle Türkiye ekonomisinde yeni seçim sonuçlarının piyasa açısından yarattığı belirsizliğin tüm sektörler açısından planların bir süre daha ertelenmesi, Ekonomistler Platformu tarafından yapılan çalışmada da net bir şekilde görülmektedir. Siyasi belirsizlik ile birlikte döviz kurlarındaki dalgalanmalar ve güvenlik sorunları da piyasalardaki olumsuz havayı tetikleyen diğer unsurlar olarak karşımıza çıkmaktadır.

Yukarıdaki grafikte de görüldüğü gibi katılımcıların sadece %1.5'i Temmuz ayında işlerin "Çok İyi" gittiğini ifade etmekte, %10.8'i ise işlerinin "İyi" gittiğini belirtmektedir. Katılımcıların %38.7'si ise işlerin "Kötü" gittiğini, %15.5'lik bir kısım ise "Çok Kötü" seyrettiğini ifade etmiştir.

Katılımcılardan alınan cevaplar sonucunda Ağustos ayında işlerin ortalamanın altında kalacağını ifade edenlerin sayısı Temmuz ayına göre azalmıştır. Temmuz ayında katılımcıların %54.2'si işlerin ortalamanın altında kalacağını ifade ederken bu rakam Ağustos'ta %52.1'e gerilemiştir.